

Arkiv :
Arkivsaksnr :2026/716-7
Saksbehandler: Ingeborg Nina Nygaard

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		

Søknad om godkjenning av nydyrking gnr 25 bnr 1

Innstilling

Med hjemmel i forskrift om nydyrking § 5, jf. jordlova § 11 og naturmangfoldloven §§ 7–12, avslås søknad om nydyrking av om lag 33 dekar på gnr. 25 bnr. 1 i Bardu kommune

Avslaget begrunnes med at tiltaket ligger innenfor hensynssone for naturmiljø og biologisk mangfold (H560_8) i kommuneplanens arealdel, at Statsforvalteren vurderer at det er stor sannsynlighet for forekomst av naturverdier, herunder naturtyper og arter med høy forvaltningsverdi, at den samlede belastningen i området er betydelig etter tidligere nydyrking og at kunnskapsgrunnlaget knyttet til dagens naturtilstand er usikkert.

Vedlegg:

- 1 20260316_213740_411_Soeknadsskjema_20260316213740376.pdf
- 2 20260316_203227_780_kartvedlegg.pdf
- 3 Høring - Søknad om godkjenning av nydyrking Gbnr 25.1 Bardu kommune
- 4 Høring - Søknad om godkjenning av nydyrking - gbnr. 25-1 - Bardu kommune.pdf
- 5 Høring - Søknad om godkjenning av nydyrking - gbnr 251 - Bardu kommune.pdf
- 6 Plan for nydyrking - Bardu 25_1 - Øytangen.pdf

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

Oppsummering

Saken gjelder søknad om nydyrking i et område med dokumenterte naturverdier og som er avsatt som hensynssone for naturmiljø og biologisk mangfold i kommuneplanens arealdel.

Tiltaket vil kunne bidra til å styrke gårdens ressursgrunnlag, øke egen grovfôrproduksjon og legge til rette for framtidig utvikling av driften. Samtidig ligger omsøkt areal i et område med registrerte naturverdier, og Statsforvalteren frarår at tiltaket gjennomføres.

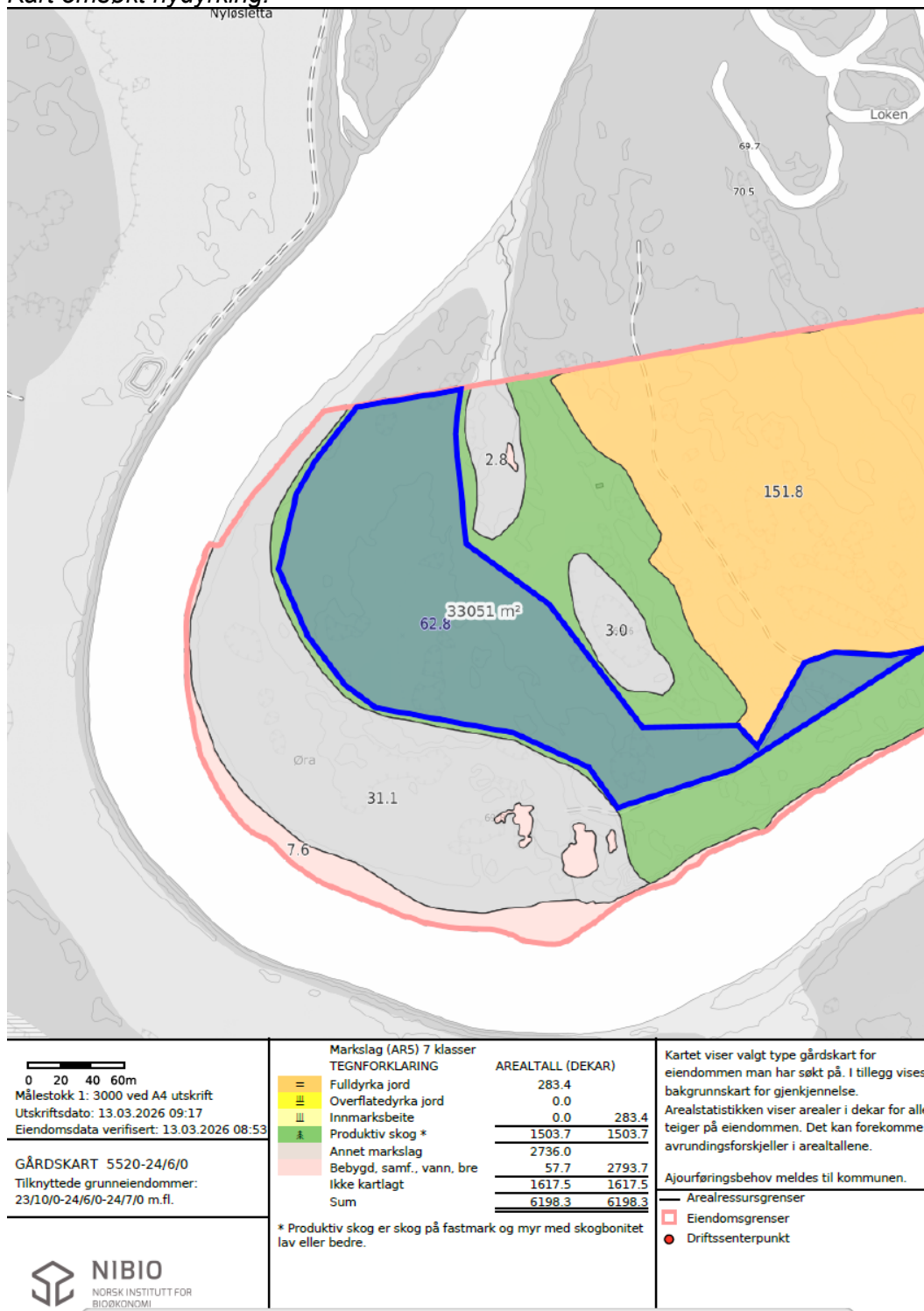
Administrasjonen vurderer at hensynet til naturmangfoldet må tillegges størst vekt. Det er særlig lagt vekt på områdets planstatus, naturverdiene som er registrert i området, føre-var-prinsippet og den samlede belastningen som følge av tidligere nydyrking.

Administrasjonen anbefaler derfor at søknaden avslås.

Saksopplysninger

Odd-Johan Movinkel søker om godkjenning til nydyrking av ca. 33 dekar på landbrukseiendommen Øytangen, gnr. 25 bnr. 1 i Bardu kommune.

Kart omsøkt nydyrking:

Eiendommen ligger ved Østerdalsveien i Øvre Bardu, ca. 13 km sørøst for Setermoen og ca. 2,5 km fra søkers driftssenter. Arealet ligger mellom Østerdalsveien og Barduelva og er klassifisert som dyrkbar mineraljord. Området består av lauvskog med middels til høy bonitet.

Arealet er selvdrenerende og krever ikke grøfting. Det er landbruksvei fram til området, og det planlegges å opprettholde en vegetasjonssone på minimum 40 meter mot Barduelva.

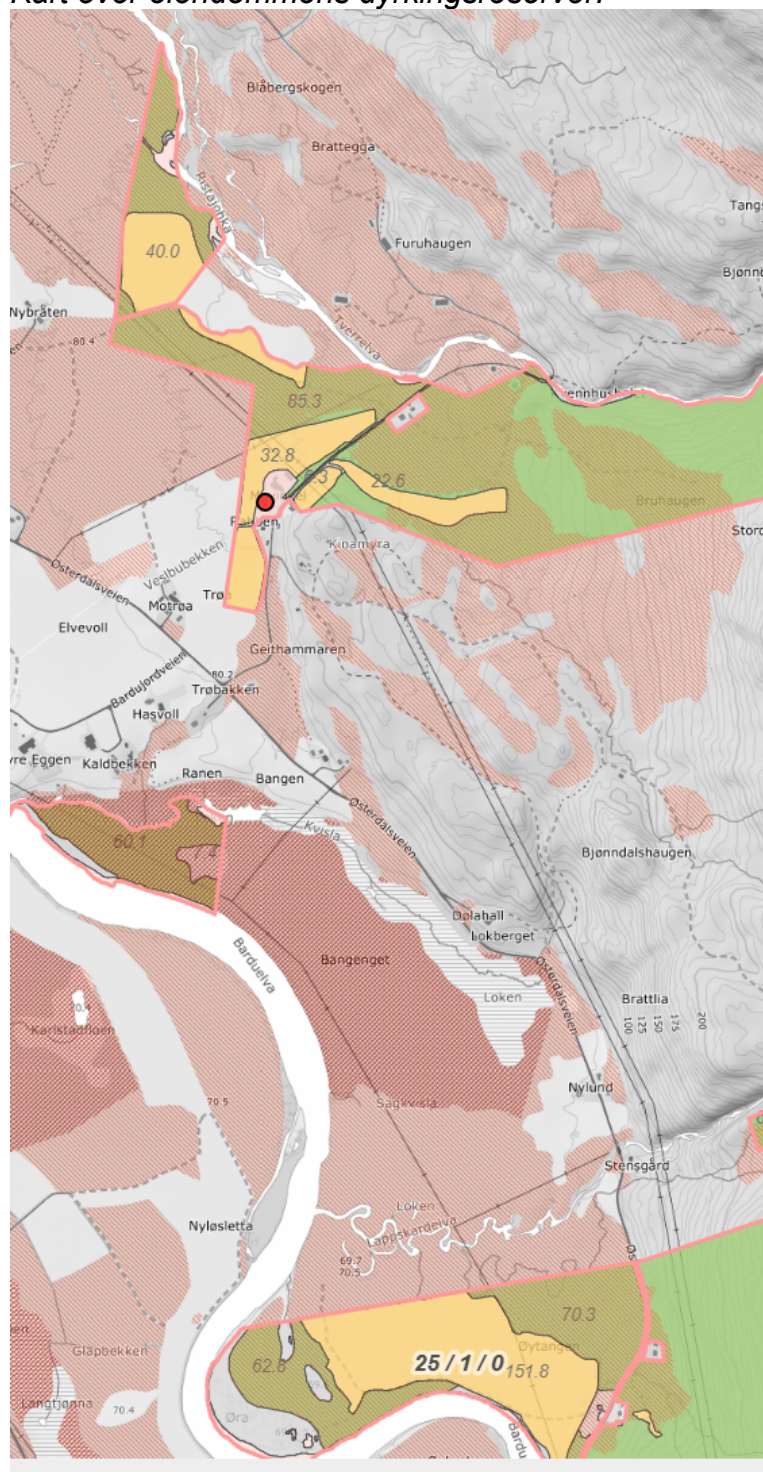
Søker driver med melke- og kjøttproduksjon og har behov for økt grovfôrgrunnlag, blant annet i forbindelse med framtidig omlegging til løsdrift.

Det er tidligere godkjent nydyrking på eiendommen i 2018 og 2022, og totalt 81 dekar er nydyrket frem til 2023.

Omsøkt areal ligger innenfor både hensynssone landbruk (H510_1) og hensynssone naturmiljø og biologisk mangfold (H560_8) i kommuneplanens arealdel. Hensynssonen for naturmiljø bygger på naturkartlegging utført av Norsk institutt for naturforskning (NINA) i 2005. Området «Nylund» er registrert som et svært viktig område for biologisk mangfold (A-verdi), og forvaltningsrådene tilsier at skogsdrift og andre unødige inngrep bør unngås.

Saken har vært sendt på høring til berørte myndigheter.

Kart over eiendommens dyrkingsreserver:

Høring

Statsforvalteren i Troms og Finnmark frarår at søknaden innvilges. Det vises til at området har betydelige naturverdier knyttet til rik lauvskog, våtmark, tjern og fugleliv. Statsforvalteren vurderer at det er stor sannsynlighet for at viktige naturverdier fortsatt er til stede innenfor det omsøkte arealet. Det vises også til at ytterligere nydyrking vil kunne gi økt samlet belastning på naturmiljøet. Videre fremhever Statsforvalteren at kunnskapsgrunnlaget er gammelt og ikke oppdatert.

Troms fylkeskommune opplyser at det er registrert automatisk fredede kulturminner i området i form av tjæremiler. Disse må ikke berøres av tiltaket og skal sikres i tråd med kulturminneloven.

Sametinget har ingen merknader til saken.

Ved befaring ble det observert at omsøkt areal og tilgrensende fulldyrket jord er delt opp av tjern/laguner og våtmarksområder.

Vurdering

Saken innebærer en avveining mellom hensynet til landbruksproduksjon og hensynet til naturmangfold.

Kommunedirektør vurderer at søknaden er godt begrunnet ut fra landbruksmessige hensyn. Nydyrking vil kunne bidra til økt egenproduksjon av grovfôr, redusere behovet for leiejord og styrke ressursgrunnlaget på gården. Dette vil kunne være positivt både for framtidig drift, investering i løsdrift og et kommende generasjonsskifte. Tiltaket vil også kunne bidra til å opprettholde aktiv landbruksdrift og lokal matproduksjon.

Samtidig ligger det omsøkte arealet innenfor et område som i kommuneplanen er satt av til hensynssone for naturmiljø og biologisk mangfold. Området er registrert som et svært viktig område for biologisk mangfold og som et viktig leveområde for fugl og annet vilt.

Hensynssone naturmiljø og biologisk mangfold (H560_8) ble innarbeidet i kommuneplanens arealdel etter en politisk avveining mellom hensynet til landbruk og hensynet til naturverdiene i området. Administrasjonen legger betydelig vekt på at arealet ligger innenfor denne hensynssonen og mener det skal foreligge tungtveiende grunner for å tillate nye inngrep innenfor slike områder.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8–12

Området er registrert som en svært viktig naturtype (A-verdi) og et viktig område for biologisk mangfold og vilt. Registreringene bygger på kartlegging gjennomført av NINA i 2005 og ligger til grunn for hensynssone naturmiljø og biologisk mangfold (H560_8) i kommuneplanens arealdel.

Administrasjonen legger til grunn at det foreligger dokumentasjon som viser at området har betydelige naturverdier, jf. naturmangfoldloven § 8. Samtidig bygger deler av kunnskapsgrunnlaget på eldre registreringer, og det er usikkerhet knyttet til dagens naturtilstand innenfor det omsøkte arealet.

Statsforvalteren vurderer at det er stor sannsynlighet for at viktige naturverdier fortsatt er til stede. Når kunnskapsgrunnlaget er usikkert og tiltaket innebærer et permanent inngrep, tilsier føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 at denne usikkerheten må tillegges betydelig vekt.

Ved vurderingen av samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 er det lagt vesentlig vekt på at det allerede er gjennomført nydyrking av om lag 81 dekar på eiendommen de senere årene. Ytterligere oppdyrking vil redusere gjenværende naturarealer innenfor naturtypeområdet og bidra til økt belastning på naturmiljøet.

Administrasjonen kan ikke se at avbøtende tiltak eller driftsmetoder i tilstrekkelig grad kan forhindre tap av naturverdier dersom arealet dyrkes opp, jf. naturmangfoldloven § 12. Bestemmelsen i § 11 tillegges begrenset vekt i saken.

Etter en samlet vurdering av naturmangfoldloven §§ 8–12 mener kommunedirektør at hensynet til naturmangfoldet taler mot ytterligere nydyrking i det omsøkte området.

Ved befaring ble det også observert at deler av arealet er oppdelt av tjern, laguner og våtmarksområder. Dette gjør at arealet framstår som mindre sammenhengende enn først antatt, og reduserer noe av den driftsmessige nytten av tiltaket.

Helhetsvurdering og konklusjon

Landbrukshensynene i saken er reelle og viktige. Nydyrkingen vil kunne bidra til å styrke driftsgrunnlaget på eiendommen, sikre tilstrekkelig grovfôrgrunnlag og legge til rette for framtidig utvikling av gårdsdriften.

Samtidig er omsøkt areal en del av et område som gjennom kommuneplanen er prioritert av hensyn til naturmangfold. Statsforvalteren frarår tiltaket, og administrasjonen vurderer at ytterligere oppdyrking vil kunne medføre økt belastning på gjenværende naturverdier i området.

Det er allerede gjennomført betydelig nydyrking i området, og ytterligere inngrep vil kunne øke den samlede belastningen. Samtidig er kunnskapen om dagens naturtilstand usikker, og konsekvensene av tiltaket er derfor ikke fullt ut avklart.

Etter en samlet vurdering mener administrasjonen at hensynet til naturmangfoldet må veie tyngre enn fordelene ved den omsøkte nydyrkingen. Det er særlig lagt vekt på områdets planstatus som hensynssone for naturmiljø og biologisk mangfold, føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 og den samlede belastningen området allerede er utsatt for etter tidligere nydyrking. Administrasjonen anbefaler derfor at søknaden avslås.

Økonomiske konsekvenser

Tiltaket har ingen direkte økonomiske konsekvenser for kommunen.

Klima- og miljømessige konsekvenser

Omsøkt areal ligger innenfor et område med registrerte naturverdier knyttet til løvskog, våtmark, tjern og viltområder.

Tiltaket kan påvirke naturmiljø, våtmarksområder og leveområder for fugl og annet vilt.

Et avslag vil bidra til å bevare eksisterende naturverdier og opprettholde økologiske funksjoner i området. Samtidig innebærer et avslag at en dyrkbar jordressurs ikke tas i bruk til landbruksproduksjon.

Vegard Johansen
Kommunedirektør